

znati cijeniti ono što je lijepo, novo i vitalno, ono što suvremena Crkva želi prenijeti od koljena do koljena na kršćanski narod."¹¹ Bilo bi netočno zaključiti da je Maestro bio protiv novoga umjetničkog izraza u glazbenoj umjetnosti. Naprotiv, zauzimao se za prilagođavanje liturgije današnjem vremenu i čovjeku ovoga vremena, ali se ta prilagodba morala događati unutar principa trajne vrijednosti, ljepote i istine koje su "iznad vremena i prolaznosti, uvijek lijepe, svježije i moderne... Neka vaša 'moda' bude obnovljena euharistijsku službu obavljati pjevanjem prema najnovijim smjernicama II. vatikanskog sabora za koje je Crkva dala jasne odredbe."¹² Bio je uvjeren da vjekovna tradicija crkvene glazbe kao i obnovljena liturgijska glazba ima siguran temelj u crkvenom učiteljstvu. S ovom sigurnošću odvažno i optimistički borio se protiv svakog pomodarstva gotovo uvjeren u pobjedu svoju i svih onih koji su za kriterij uzeli vjernost saborskim odrednicama. Ovaj svoj stav i nesvjesno je prenosio i na nas te svaka sestra koja se od ovih načela udaljavala osjećala se gotovo malim "odmetnikom" ne nalazeći dublje opravdanje za dopuštenje lagane glazbe u liturgiji, osim onih principa linije manjeg otpora, nepoučenosti i nedovoljno odgojena ukusa za duhovno i umjetničko.

Završne misli

Na kraju, usuđujem se reći u ime svih sestara koje su prošle kroz Institut, da smo imale veliku sreću što smo mo. Milanovića imale za učitelja kako u glazbenoj umjetnosti tako, i još više, u plemenitosti, jednostavnosti, dobroti, širini i svježini duha, nesebičnosti, neumornosti, a nada sve u ljubavi za istinsko i lijepo. Za sve ovo trajno smo mu zahvalne. Vjerujemo da u savršenom skladu slavi nebesku liturgiju u čijem je predokusu trajno bivovao u ovom životu. Njegov "nenajavljeni" odlazak od nas ostavio nam je u zadatku primjer bogato življenog života. Bio je primjer velikana koji nije bio velik samo zato što je ostavio velika djela, nego zato što je iza sebe ostavio — PRAZNINU!

* Ovo je predavanje održano na komemoraciji u povodu prve obljetnice smrti mo. Milanovića — u Sinju 17. travnja 1991.

BILJEŠKE:

- 1 Oproštajni govor provincijala fra Šimuna Šipića, *Vjesnik franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja*, XXXIX, 1990., 2, 86.
- 2 Isto.
- 3 Josip Korpar, *Iz rada Instituta za crkvenu glazbu*, Zgb., Sv. C. LI, 1981, 3, 76.
- 4 Papa Pavao VI. redovnicama koje su zadužene da vode liturgijsko pjevanje, Zgb., Sv. C. XLI, 1971, 2, 33.
- 5 Institut za crkvenu glazbu u Zagrebu, Đuro Tomašić, Sv. C. XL, 1970., 2, 56.
- 6 A. M.: *Što Majka Generalica misli o crkvenom pjevanju*, Zgb., Sv. C. XLII, 1972, 2, 62.
- 7 Ivan kard. Villot, *Uloga crkvene glazbe u liturgijskoj obnovi*, Zgb., Sv. C. XLIV, 1974, 4, 70.
- 8 Josip Korpar, *Iz rada Instituta za crkvenu glazbu*, Zgb., Sv. C. XLVIII, 1978, 4, 112.
- 9 Isto.
- 10 Isto, Sv. C. XLVII, 1977, 3, 80.
- 11 Isto.
- 12 Isto.

Životno djelo maestra Anđelka Milanovića Izak Špralja, Zagreb

Pedesetak godina radosnog darivanja (od 1942. do 1988) redovnika i svećenika, profesionalnoga crkvenog glazbenika, maestra Anđelka Milanovića, franjevca (Provincije Presvetog Otkupitelja) oblikovao je fra Šimun Šipić, provincijal u riječi: "Bio je čovjek koji se mogao nazvati 'Aleluja'". Njegov život je to mogao postati, jer su dar njegova života na osobiti način resile dvije vrline: franjevačka jednostavnost i kraljica kreposti — razboritost. U njegovu razborito provedenu životu nisu ga zarobile laskave pohvale i ponude onih koji su ga slušali pjevati, niti su ga poremetili životni izazovi: vrijeme u kojem se (ni)je moglo raditi, zahtjevi koji (ni)su bili u skladu s njegovim životnim planovima i sl. Nije usmjeravao (kao redovnik) način svoga življenja i djelovanja, ali je mirno i razborito prihvatio svaki životni izazov, a životne obveze znao je živjeti i omogućiti drugima da žive, radovati se svojem i životu drugih, biti radost onima s kojima je živio.

Tijek njegova životnog djelovanja, uz male iznimke (bio je tajnik Provincije i poglavar — gvardijan samostana u Makarskoj), usmjeravale su djelatnosti povezane s crkvenom i liturgijskom glazbom. Mogli bismo ga podijeliti u dva dijela. Najprije je (22 godine djelovanja) bio zaokupljen potrebama svoje redovničke zajednice (brinuo se za liturgijsko-glazbenu kulturu bogoslova) i liturgijskih slavlja zajednica vjernika gdje je živio (pripremao je zborove za svečana liturgijska slavlja). U to su doba planovi za rast glazbene kulture u našoj Crkvi, a i neka ostvarenja (skladateljska djela i potpisivanje hrvatskog teksta pod gregorijanske napjeve za Veliki ili Sveti tjedan i sl.) bili plod njegova druženja sa školskim drugom i prijateljem pok. A. Vidakovićem. Nakon smrti A. Vidakovića nastavio je Vidakovićevo djelo na Katoličkom bogoslovnom fakultetu, postao je drugi predstojnik i profesor na Institutu za crkvenu glazbu istog Fakulteta, prihvatio je obvezu uređivati časopis za duhovnu glazbu s glazbenim prilogom "Sv. Cecilija" itd.

U vrijeme djelovanja u Zagrebu obnovio je školu Instituta za crkvenu glazbu, održano je desetak tečajeva za crkvene glazbenike i desetak znanstvenih i komemorativnih skupova te savjetovanja s učiteljima glazbe naših crkvenih učilišta, istodobno je objelodanjeno dvadesetak zasebnih glazbenih izdanja, sedamdesetak brojeva časopisa "Sv. Cecilija", dogodilo se više od stotinu nastupa zborova (ženskog i mješovitog) Instituta... Neposredno poslije dolaska u Zagreb Milanović je upriličio pohvalbu (kolaudaciju) orgulja s koncertom (mehaničke orgulje, dar Karitasa, prvom predstojniku), "izmoljene" su potom za Institut još jedne elektrofonске orgulje, kupljeno je više glasovira itd. Za sav taj rad i rast trebalo je imati suradnikâ u domovini i inozemstvu, trebalo je potaći brojne voditelje naših pokrajinskih Crkava i redovničkih poglavarica(-ara) da osiguraju rast glazbene kulture naše Crkve (novi učitelji i učenici na Institutu za crkvenu glazbu) i sl.

Za brojna od tih nastojanja A. Milanović bio je jedini prikladan i pozvan, a za druga je znao saslušati prijedloge svojih suradnika, omogućiti im da rade i preusmjereni (ako je potrebno) tijekom njihova djelovanja. Njegova je zamisao obnova škole. "Njegovo mudro upravljanje i

Svečanost podjele diploma

razumna prosudba stvarnog stanja u našoj Crkvi navele su ga da započne i sa svojim profesorskim zborom provede obnovu glazbene škole Instituta, čime je stvoren bogatiji i svrsishodniji studij crkvene glazbe, odnosno učinjen je veliki napredak zbiljskim liturgijsko-glazbenim potrebama naše Crkve".¹ Poticaj da se obnovi časopis "Sv. Cecilija" dao je M. Demović, tada student na Institutu za crkvenu glazbu. Milanović je nakon savjetovanja sa suradnicima, prihvatio poticaj svoga studenta. "Od 1969. pa do smrti bio je urednik, odnosno marljivi suradnik časopisa. Kao iskusni liturgijski glazbenik on je u časopisu protumačio sve odrednice II. vatikanskog sabora o liturgijskoj glazbenoj obnovi. Njegovi uvodni članci, prevedeni govori papâ, isto tako prevedeni članci njegovih kolega i prijatelja, crkvenih glazbenika koji su djelovali u europskim zemljama, omogućili su da časopis postane revija naših i europskih crkvenih obnoviteljskih nastojanja".² Za potrebe škole Instituta napravio je opširna "skripta" o zakonima crkvene glazbe (ostala u rukopisu). Brižno je bio zauzet da Institut i njegovo glasilo "Sv. Cecilija" budu povezani s obnoviteljskim nastojanjima cijele Crkve. "Bio je član CIMS-a, Međunarodnog društva crkvenih glazbenika. Zahvaljujući materijalnoj pomoći svoje subraće i prijatelja crkvenih glazbenika u Europi, marljivo je pratio crkvenoglazbeni život Europe i u svoje vrijeme uspio je održati na zamjernoj visini suradničke sveze naših i europskih crkvenih glazbenika, što je osobito istaknuto na znanstvenom savjetovanju kojega je Institut priredio prigodom desete obljetnice svog djelovanja, odnosno prigodom 100. obljetnice časopisa 'Sv. Cecilija'".³ Sam ili uz pomoć svojih suradnika poticao je brojna važna pitanja: da se uredi stanje (status) školovanih crkvenih glazbenika u nas prema stupnju školovanja kojega su dostigli, da se utemelji smjer katehetsko-glazbene škole koja bi omogućila da katehezu i liturgijsko pjevanje mo-

že preuzeti u župskim zajednicama samo jedna osoba, da se — bez obzira na državni školski program — u crkvenim školama glazbena nastava obavlja prema programu koji utvrđuju crkveni dokumenti itd. Poticao je i prihvaćao svaku nakladničku zamisao. Marljivo je radio (skladao, harmonizirao, priređivao glazbene jedinice) za liturgijske priručnike (misale, obrednike, pjesmarice...).

A. Milanović je bio ne samo "bogodani solo pjevač" (J. Soldo) nego i iskusni zborovođa kad je preuzeo zbornu pjevanje na Institutu za crkvenu glazbu. S velikim je uspjehom vodio i nastupao sa ženskim i mješovitim zborom svjestan da su "redovite i izvanredne priredbe glazbenih škola odraz (...) školskog rada i umjetničke darovitosti generacija profesora i studenata".⁴ On se, moglo bi se reći, u ovom poslu izvrsno snalazi, dostigao je visoki stupanj zbornskog izražavanja i u svoje doba obogatilo ne samo glazbeni život svoje škole nego i crkveno-glazbenu kulturu u nas.

U početku je, dok je ženski zbor bio relativno velik (od 1966. do 1973. godine bilo je u zboru od 40-60 učenica) posvećivao veću pozornost vokalnoj glazbi: gregorijanskom koralu, vokalnoj polifoniji, a nije, dakako, zaobilazio djela naših starih majstora, odnosno djela, osobito vokalna, naših suvremenih skladatelja crkvene glazbe. U drugom broju obnovljenog časopisa "Sv. Cecilija", s obzirom na pjevanje ženskog zbora Instituta, nalazi se slijedeći osvrt prof. M. Leščana: "Na završetku svećeničkog tjedna Institut za crkvenu glazbu priredio je za posjetioce vokalno-instrumentalni koncert. (...) Osobitu pažnju publike izazvala je autentična izvedba koralnih napjeva, stilski pomno izrađena polifonija renesansnih i ranobaroknih majstora. (...) Slušajući sve kvalitetnije priredbe Instituta za crkvenu glazbu u Zagrebu, želimo mu još veći uspjeh, a pri tom nam se nameće misao: ne bi li ta ustanova, koja se svojim radom i uspjehom već afirmirala u crkvenim krugovima, trebala snimati ploče s izvedbama koralâ, klasične polifonije i duhovne glazbe domaćih autora? Nadam se da bi zbor Instituta pod vodstvom Anđelka Milanovića svojom svježinom i stilski čistom interpretacijom osvojio široku publiku, željnu stare muzike, i time još više zadužio našu kulturnu javnost."⁵

Sedamdesetih godina otvaraju se nove mogućnosti djelovanja: nove mogućnosti tiska (od 1969. godine glazbeni prilog "Sv. Cecilije" tiska glazbena djela cecilijanskih i suvremenih skladatelja crkvene glazbe), nove mogućnosti izvedbe (uz ženski na Institutu redovito djeluje i mješoviti zbor, povremeno zborovima pomažu vokalni i instrumentalni solisti), prigodne proslave naše Crkve i pojedinih zajednica vjernika u Domovini i u svijetu omogućavaju zborovima Instituta nastupati na liturgijskim slavljinama i prigodnim koncertima itd. Zato je spomenuto razdoblje brojnijih i poznatijih nastupa zborova Instituta i njihova dirigenta. Među nastupima na liturgijskim slavljinama istaknuto mjesto pripada nastupu na kongresnoj svečanosti za časne sestre (u vrijeme Mariološko-Marijanskog kongresa, Zagreb-Marija Bistrica 1971. g.). "Tada je prvi put kod nas pjevana *Večernja BDM* (Anđelka Klobučara) umjesto liturgije Riječi kod euharistijskog slavlja, što je na sve prisutne

ostavilo lijep dojam.¹⁶ Od nastupa na različitim priredbama (koncerti, akademije, spomeni itd.) najzapaženiji (interni) koncert bio je u čast promoviranih (prigodom 300. obljetnice Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Zagrebu), odnosno "Koncert duhovne glazbe" u zagrebačkoj katedrali u organizaciji Koncertne direkcije u Zagrebu. Bilo je to službeno i javno predstavljanje Instituta javnosti grada Zagreba.¹⁷ O nastupu zborova Instituta napisao je Andrija Tomašek u dnevnom tisku slijedeće: "Ženski i mješoviti zbor Instituta za crkvenu glazbu, vođeni Anđelkom Milanovićem, pjevali su disciplinirano i sa stilski primjerenom izražajnošću, ostvarili su, dakle, ono što je temeljni preduvjet za muziciranje pred javnošću".

Zahvaljujući visokoj glazbenoj kulturi A. Milanovića, njegovoj marljivosti u radu s pjevačkim zborom, i — dakako — njegovoj brizi za crkvenu i glazbenu kulturu naše Crkve, zborovi Instituta u potpunosti su ostvarili ulogu koju je predvidio II. vatikanski sabor. Zborovi su u bogoslužju redovito predvodili pjevanje puka i u prikladnom času uzveličavali liturgijsko slavlje svečanijim (više-glasnim) pjevanjem. Izvodeći većinom djela hrvatskih skladatelja (starih majstora, skladatelja iz razdoblja cecilijanskog pokreta, suvremenih skladatelja), A. Milanović je stvarao neophodno potrebnu vezu između glazbenih djela i izvoditelja, između živih skladatelja i budućih izvoditelja liturgijske glazbe. Učenici su stjecali pravilne smjernice za svoj rad i rast, a skladatelji su (izvedbom njihovih novonastalih djela) bivali prihvaćeni što ih je poticalo na skladanje. Intenzivnim radom A. Milanović pomogao je da se stvori bogati liturgijsko-glazbeni program od kojega "žive" i sadašnja naša liturgijska slavlja.

Djelovanje A. Milanovića nisu zaustavljale toliko godine života koliko bolest očiju. S obzirom na njegovu lijepu tjelesnu pojavu — zdrav duh u zdravu tijelu — očekivalo se da će sâm moći dovesti Institut za crkvenu glazbu do 25. obljetnice Institutova djelovanja i svojeg djelovanja na Institutu. Dogodilo se, međutim, i njemu slično kao i njegovu prethodniku: prvi predstojnik Instituta A. Vidaković nije dočekao svršetak prve školske godine, a drugi predstojnik nije radi bolesti sudjelovao u obilježavanju 25. obljetnice djelovanja škole. Moguće bi bilo uspoređivati ova naša dva crkvena glazbenika, podrijetlom iz različitih sredina, koji su se susreli i u istom nastojanju ujedinili na istoj školi (Papin institut za crkvenu glazbu u Rimu), da bi stjecajem okolnosti življenja i djelovanja, svaki u svoje vrijeme predvodili crkvenoglazbeni život naše Crkve: A. Vidaković od rata do Sabora (od II. svjetskog rata do II. vatikanskog sabora), a A. Milanović tijekom gotovo 25 godina poslije Sabora.

Uspomene na život i životno djelovanje relativno brzo nestaju. Tako će s naraštajima koji su s radošću pratili ljudsko i umjetničko očitovanje fratra i svećenika, solo pjevača i dirigenta, profesora i predstojnika maestra A. Milanovića nestati relativno brzo. Ostat će zapisano njegovo djelo: sve ono što je ugradio u našu povijest kao pisac, skladatelj i organizator te ono što su njegova su-

braća, suradnici i prijatelji držali prikladnim napisati o njemu.

Okvir i domet njegova djelovanja uvjetovale su i prilike u kojima je živio. A. Milanović je došao u novu sredinu u kojoj je na crkvenoglazbenom području postavljen za predvoditelja. Nastajalo je novo — saborsko doba. U prvih nekoliko godina nije bilo moguće stvoriti nikakvu liturgijsko-glazbenu komunikaciju između saborskih odredaba i liturgijsko-glazbene prakse (časopis "Sv. Cecilija" obnovljen je tek 1969. g.). Obnoviteljski zanos naše Crkve (tisak, liturgijska praksa) tragao je za novom umjetničkom znakovitošću kao neophodno potrebnim novim sredstvom vjerske komunikacije sa suvremenim svijetom (uz materinski jezik, postavljalo se pitanje novih vjerskih simbola, novoga glazbenog govora za novoprevedene liturgijske tekstove i sl.)⁸ U tim nastojanjima "prvu riječ" nisu imale smjernice II. vatikanskog sabora, radi čega nisu mogla biti dovoljno dobro povezana nastojanja obnovitelja,⁹ čak su i neke liturgijske knjige namijenjene puku kritizirane u časopisu "Sv. Cecilija".¹⁰ Časopis "Sv. Cecilija" i njegov glazbeni prilog nisu bitnije utjecali na već započeti tijek obnove (premaleni broj pretplatnika pokazuju i opredjeljenja naše Crkve). U liturgijsko-glazbenom repertoaru nastala je neka vrst nadmetanja: periodični crkveni tisak je (osobito preko vijesti o onom što se je "dogodilo") nerazmjerno veliku pozornost pridavao novouvezenim i novonastalim tekstovima i "modernom" (zabavnom) glazbenom izričaju, suprotstavljajući se na takav način "dotrajalom" sadržaju i glazbenom izričaju tradicionalne hrvatske pučke crkvene popijevke. Slaba se pozornost posvećivala crkvenoj glazbi koju su stvarali naši profesionalni crkveni glazbenici, a oni su — istini za volju — priredili ne tako mali broj glazbenih jedinica za obnovljeno bogoslužje.¹¹

Sve spomenute i druge okolnosti koje su utjecale na tok liturgijsko-glazbene obnove u nas, djelovale su i na rad tek osnovane škole za crkvenu glazbu. A. Milanović je bio prava osoba koja je, unutar svih takvih previranja, mogla sačuvati mir i na najbolji način voditi rad i rast Instituta za crkvenu glazbu u svim njegovim djelatnostima. Posvetio se školi, časopisu i prigodnim skupovima, odnosno nakladničkoj djelatnosti. Takav rad je imao snagu okupljanja (skladatelja, znanstvenika i diplomiranih crkvenih glazbenika) i širenja liturgijsko-glazbene obnove (diplomirani crkveni glazbenici postajali su širitelji takve obnove). Takvim je radom A. Milanović ostvario do sada neostvarenu želju cecilijanskog pokreta: program kojemu je postavila temelj naša Biskupska konferencija, kad je prihvatila prijedlog A. Vidakovića i njegovih suradnika te utemeljila Institut za crkvenu glazbu KBF u Zagrebu i, dakako, planove dvojice naših poslijeratnih organizatora crkvenoglazbenog života: A. Vidakovića — A. Milanovića.

BILJEŠKE:

- 1 I. Špralja: *Umro Anđelko Milanović*, Sv. C, LX, 1990, 2, 26.
- 2 Nav. dj.

- 3 Nav. dj.
- 4 *Povijest Instituta*, Sv. C. LVIII, 1988, 2-3, 71.
- 5 M. Leščan: *Naši pjevački zborovi*, Sv. C. XXXIX, 1969, 2, 60.
- 6 *Naši pjevački zborovi*, Nastup Instituta za crkvenu glazbu na Mariološkom i Marijanskom kongresu, Sv. C. XLI, 1971, 3, 84.
- 7 *Povijest Instituta*, Glazbene priredbe, Sv. C. LVIII, 1988, 2-3, 74.
- 8 Uspoređi: *Savjetovanje o glazbi u obnovljenom bogoslužju*, priredio I. Špralja, Sv. C. XLI, 1971, 2, 49-51.
- 9 Dovoljno je pripomenuti da vjernici našega jezičnog područja ne pjevaju na jednaki način gregorijanski napjev za Oče naš (vjernici Zadarske nadbiskupije ga pjevaju drugačije).
- 10 Izak Špralja: *Nedjeljni i blagdanski misal* — godina ABC, Sv. C. XLVI, 1976, 3, 95.
- 11 "Glazbeni prilog 'Sv. Cecilije' sakupljao je skladateljska nastojanja naših skladatelja i sakupljača pučke liturgijske glazbe, pa je uz tiskane skladbe za orgulje, mise, motete, večernje itd., bilo moguće u pjesmarici *Pjevajte Gospodu pjesmu novu* objelodaniti oko 300 novonastalih popjevaka i psalama s antifonama namijenjenih obnovljenom bogoslužju na materinskom jeziku." Izak Špralja: *Novija nastojanja oko obnove crkvene glazbe kod nas*, Sv. C. LIV, 1984, 3-4, 52.

Suradnja mo. Anđelka Milanovića u časopisu "Sv. Cecilija"

(Jedinice su poredane kronološkim redom)

Izak Špralja, Zagreb

1. Stota godišnjica cecilijanskog pokreta, (XXXIX, 1969, 1, 9-10; 2, 45-47).
2. Instrukcija *Musiam sacram*, (XXXIX, 1969, 2, 33-36; 3, 65-67; 4, 97-99).
3. Licinio Refice (Uz 15. godišnjicu smrti), (XXXIX, 1969, 4, 102-103).
4. Međunarodni glazbeni liturgijski kongres u Torinu, (XXXIX, 1969, 4, 121).
5. Pjevanje prema novom "Redu Mise", (XL, 1970, 1, 7-9).
6. Glazbeni oblici i liturgijska obnova, (XL, 1970, 2, 48-49).
7. Božji kult je veoma ozbiljan čin, (XL, 1970, 3, 67-69).
8. Internacionalni kongres crkvenih glazbenika u Veneciji, (XL, 1970, 4, 107).
9. Treća uputa za ispravnu primjenu Konstitucije o svetoj liturgiji, (XLI, 1971, i, 7-9).
10. Umro crkveni glazbenik, svećenik Celestin Eccher, (XLI, 1971, 1, 19).
11. Lovro Matačić u Rimu, (XLI, 1971, 1, 25).
12. Jubilej Papinskog glazbenog instituta, (XLI, 1971, 1, 26).
13. 450-godišnjica smrti Josquina des Présa, (XLI, 1971, 1, 26).
14. Sestre redovnice na sastanku... liturgijske glazbe, (XLI, 1971, 4, 126).

Pozdravni govor na proslavi "Sv. Cecilije"

15. Robert Bernard, (XLII, 1972, 1, 22).
16. Izvanredni kongres talijanskih cecilijanaca, (XLIII, 1973, 4, 27).
17. Narod Božji u liturgiji prvih kršćana, (XLIII, 1973, 1, 6-9).
18. Lorenzo Perosi, (1872-1956), (XLII, 1972, 3-4, 71-75).
19. Sedamdeseti rođendan Karla Gustava Fellerera, (XLIII, 1973, 1, 29).
20. S. mo. Angelina Subašić, In memoriam, (XLIII, 3, 69-70).
21. Consociatio internationalis musicae sacrae, (XLIII, 1973, 1, 30).
22. Uvodni govor predstojnika mo. Anđelka Milanovića, (prigodom 10. obljetnice Instituta za crkvenu glazbu i Savjetovanja o životu i djelu Albe Vidakovića), (XLIV, 1974, 2-3, 35-36).
23. Liturgijska glazba: sredstvo evangelizacije, (XLV, 1975, 1, 2-4).
24. G. Puccini: Misa za sole, zbor i orkestar, (XLV, 1975, 1, 32).
25. Albe Vidaković, uz desetu obljetnicu smrti, (XLV, 1975, 2-3, 37-38).
26. "Djelatno sudjelovanje", (XLV, 1975, 4, 97-98).
27. Franjo Ačko, (XLV, 1975, 4, 105-106).
28. U Italiji restaurirali orgulje Hrvata Petra Nakića, (XLV, 1975, 4, 121).
29. André Jolivet je umro, (XLV, 1975, 4, 123).
30. Posebni ciklus koncerata duhovne glazbe prigodom Svete Godine u Rimu prenosila RAI, (XLV, 1975, 4, 123-124).
31. Liturgijska glazba — život kršćanske zajednice, (XLVI, 1976, 1, 1-2).
32. Rim — novi profesor orgulja, (XLVI, 1976, 1, 25).
33. Umro je Dimitrije Šostaković, (XLVI, 1976, 1, 25).
34. Liturgijski pjevački zbor, (XLVI, 1976, 2, 33-34).
35. Glazba dalekih kultura (Prvi međunarodni glazbeno-etnološki simpozij CIMSA-a, (XLVI, 1976, 2, 51).
36. Međunarodna smotra pjevačkih zborova (Loreto 21-25. travnja 1976), (XLVI, 1976, 2, 52).
37. Glazba u liturgiji, (XLVI, 1976, 3, 65-66).